

25.07.2013.

Бр. 6/2013. Ниш

Садржај

Тема и аутор	страна
“Оснивање пољопривредне задруге у пракси” Горан Златковић	1-3
“Задругарство у пољопривреди” Сузана Рашић	4-7
“Помагање у оснивању задруга” Јелица Петровић	8-10

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА НИШ доо. НИШ

Ниш, Лесковачка 4, П.факс: 230; Тел.факс: 018/264-932,

Директор 018/265-732

E-mail: pssnis@eunet.rs

ОСНИВАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНЕ ЗАДРУГЕ У ПРАКСИ

Приредио: Горан Златковић , дипл.инж.сточарства

Почетне кораке у оснивању задруге обично предузимају предузимачки усмерени појединци који имају веће стручно и опште образовање или веће радно искуство, а боље познају могућности и предности организације над појединцем у пословном општењу. У основачки подухват крећу најпре углавном лица која прате промене у друштву и отворена су за нова сазнања. То су обично појединци који имају смелост за промене и верују у њихову остварљивост, лица која препознају могућности задружне организације. Они не морају да одмах допринесу оснивању задруге у првом покушају, али бар могу да пришире сазнање делу пољопривредника којима би оно могло да буде корисно у неком другом покушају. На састанцима и предавањима је неопходно да присутна лица буду што потпуније обавештена о томе зашто је задружно организовање корисно и могуће. Ови састанци треба да допринесу потписивању уговора о оснивању задруге између заинтересованих појединаца. Када до таквог уговора или договора дође, којим се утврде појединости, онда треба да се приступи припремама за оснивачку скупштину. У пракси се некад без озбиљнијих припрема иде на оснивачку скупштину. Али то је ризик јер сви оснивачи нису претходно довољно обавештени о важним, намераваним одлукама. Може да не постоји у довољном броју њихова претходна појединачна сагласност за оснивање задруге. Потписани уговор о оснивању задруге омогућује сигурнији успех оснивачке скупштине. За оснивачку скупштину се припремају оснивачки списи са којим, у битним појединостима, треба да се упознају оснивачи на тој скупштини. Оснивачке списе може да обезбеди задружни савез и лица која имају искуства у регистровању предузећа. Прикладно је да се избере такво име ("фирма") задруге које се односи на основну делатност или на крај у коме се задруга налази. Задруге општег типа могу да имају придев "општа" у називу.

Оснивачи не треба да се устручавају да користе целисходнији назив - "пољопривредна задруга", јер она овако названа обухвата и појам ратарства и других делатности, док придев "земљорадничка" буквално има уже значење.

Посебне задруге се по правилу не означавају придевом на претходни начин, већ се њихова посебност конкретно изражава за делатност на коју су нарочито усмерене, на пример воћарска задруга, калемарска задруга, пчеларска задруга итд. У писању имена организација, па и задруга, на нивоу основне писмености и културе је поштовање уставне одредба о званичном писму, што је уобичајено понашање у свету. То значи неприхватање малограђанског избегавања званичног државног писма на меморандуму, печату и заштитном знаку.

Код избора делатности потребно је да се региструје већи број њих, укључујући и оне које се неби одмах обављале. Тиме би се, у случају касније потребе, предупредио поступак накнадног дорегистровања делатности. Пропис о делатностима и њиховим шифрама је доступан у свакој општинској служби у којој се врши регистровање занатских радњи ("предузетника").

Што се тиче висине оснивачких удела, већи удео уз већи број оснивача омогућиће већи почетни капитал задрузи. Оснивачка средства треба да буду довољна да омогуће, минималне почетне материјалне услове за пословање задруге.

Лоша је пракса давање писмене сагласности, односно потписивања приступних изјава, без упознавања са битним чињеницама из оснивачких списа задруге. На оснивачкој скупштини се

бирају први органи управљања и директор. Бирање вршиоца директора на годину дана је пракса и корисна опрезност, али није обавеза. Могуће је да се директор изабере одмах и са пуним мандатом. При томе није у начелу неприхватљиво да баш лице које је уложило највећу енергију у циљу оснивања задруге буде њен први директор. Нарочито ако је дорасло одговарајућим руководиоачким обавезама. Оснивачка скупштина је историјски тренутак за конкретну

задругу. Прикладно је да има и не само радни него и свечани карактер, да се сачине и трајни записи о том догађају. А то није само и онако обавезни записник, већ и фотографија оснивача, која се, на пример, увеличана чува на јавном месту, у службеној просторији. Она би могла да буде у будућности један од знакова самопоштовања будућих чланова задруге.

Минимум почетних радних услова за задругу је мањи канцеларијски, продајни и магацински или други простор који је намењен услугама које су предмет њене делатности. Минимално почетно опремање обухвата основну канцеларијску опрему укључујући рачунар, макар старије производње, затим инвентар који је потребан за пружање првих услуга. Рачунар је постао неопходно средство за рад, претпоставка за било које пословање. У основне услове за употребљиви пословни простор уобичајено спада снабдевање водом и електричном енергијом, као и други услови који су прописани за вршење појединих делатности. Књиговодствени послови који су у почетку незнатни, могу да буду поверени радњама ("агенцијама") за пружање књиговодствених услуга. Оне уз помоћ рачунара могу да пружају такве услуге десетинама радњи и предузећа, па су у стању да њих пружају и задругама.

Посебна улога првог директора задруге

У многим случајевима оснивања задруге, обезбеђење, избор и именовање првог директора се врши уз много тешкоћа. Постоје случајеви да оснивање задруге не успе због немогућности да се обезбеди први директор.

Питање руковођења задругом у почетном периоду је нарочито важно јер је то време отежаног стварања основних услова за рад, организовања првих пословних подухвата, склапања првих послова, први наступи на тржишту, обезбеђење првог прихода задругарима и прве личне зараде - почетно суочавање са законским нормама. Како је успех задруге у великој мери завистан од начина управљања, а нарочито од директорових руководилачких акција, јасно је колико пажње треба да се посвети почетном обезбеђењу и избору првог руководиоца. С друге стране, чланови задруге, имајући у виду почетне тешкоће, треба да покажу стрпљење и да пруже подршку почетним напорима првог директора, како би задруга заживела и лакше пребродила "порођајне муке".

Познато је да немамо много вичних успешних руководиоца, нарочито у малим пољопривредним организацијама. Ова ситуација није случајна с обзиром да досадашње државно образовање није било нарочито усмерено на управљање. С друге стране, новоуведене наставне дисциплине из области управљања имају делом стари садржај под новим насловима стручних књига и промењеним називима тих дисциплина. Истовремено, нема у сваком случају ни довољног поверења у дипломе приватних виших и високих школа. Наиме, узроковано је стање у коме нема довољно квалитетних привредних руководиоца за потребе нових мањих радних организација, укључујући и оне у области пољопривреде, где су њихове зараде скромне. Зато проистиче потреба допунског образовања за управљачке послове односно брига за будуће руководиоце, од којих зависи привредна и не само ова будућност. Друго је питање постоји ли брига, евиденција и најбоље ангажовање вреднијег руководећег кадра - тог драгоценог, можда најважнијег ресурса.

У избору првог директора задруге је најважнији ослонац на руководиоце са руководилачком праксом. Али тек основана пољопривредна задруга, са неизвесном зарадом у њој, није њихов изазов. Искусни руководиоци се, поред осталог, усмеравају на своје приватно привређивање. Извесну теоријску могућност за обезбеђење руководиоца задруге чини завичајна осетљивост и усмереност неких појединаца да се задрже у родном месту или врате завичају.

ЗАДРУГАРСТВО У ПОЉОПРИВРЕДИ

Приредио: Рашић Сузана, дипл.инж. ратарства

Организовање пољопривредника у виду задруга је начин њиховог пословног самоорганизовања које се темељи на задружним вредностима, задружним начелима и законским прописима.

Поступак оснивања задруге

Пољопривредну задругу оснивају, пре свега, пољопривредници. Земљорадничку задругу може оснивати најмање десет земљорадника и других физичких лица који имају у својини или по другом основу користе земљиште, објекте или средства за рад у пољопривреди.

Поред оснивача пољопривредника којима је пољопривредна делатност основно занимање, чланови задруге могу да буду и лица којима је пољопривреда споредно занимање. У пракси, поред пољопривредника, оснивање задруге неки пут покрећу и лица која имају интерес по основу очекиваног запошљавања или учешћа у управљању њоме, која очекују посебну, привилеговану корист. Међутим, кључно обележје ове привредне организације је у томе да је она привредна организација коју, пре свега, оснивају и контролишу пољопривредници.

Пољопривредна задруга, као организација пољопривредника, оснива се новчаним и неновчаним средствима оснивача - пољопривредника и других лица, као и средствима могућих поклонодаваца.

Средства потребна за оснивање задруге представљају *оснивачки капитал*. Њега чине удели оснивача, поклони и друга средства обезбеђена током оснивања задруге. Минимална величина оснивачког капитала је прописана законом и износи 50.000,00 динара. Сами оснивачи утврђују висину оснивачког улога.

У поступку оснивања важне фазе су:

- 1) склапање уговора о оснивању задруге,
- 2) одржавање оснивачке скупштине и
- 3) регистравање задруге

1) Корисно је да лица која су одлучила да оснују задругу, оснивачи, склопе међусобни уговор о оснивању задруге. На тај начин касније, током оснивања задруге, не би дошло до неостваривања договора у вези важних појединости. Овим уговором они могу, пре свега, унапред да се сагласе о питањима као што су:

- назив и седиште задруге,
- делатности задруге,
- износ укупних средстава потребних за оснивање задруге,
- износ и облик удела појединог оснивача,
- лице које има да обавља послове привременог пословног органа, (вршиоца дужности директора),
- рок за сазивање оснивачке скупштине и друге појединости

2) Након склапања уговора о оснивању задруге, припремају се задружна правила и друга оснивачка документа, а затим се у договореном року, одржава *оснивачка скупштина* на којој се, пре свега:

- а) усвајају задружна правила и
- б) бирају први органи задруге.

Садржај задружних правила је делимично утврђен законом. Њима се регулишу најважнија питања организационог устројства, делатности задруге, права и обавезе задругара, и друго. Задружна правила треба да буду усклађена са задружним принципима и вредностима. Она треба да изражавају постигнуту сагласност оснивача о појединостима из уговора о оснивању задруге.

Основни органи задруге су скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор.

3) Уговор о оснивању, задружна правила и записник са донетим одлукама на оснивачкој скупштини су основни списи за регистрацију задруге код надлежног државног органа за регистровање правних лица – АПР (Агенција за привредне регистре). Упис задруге у АПР се објављује у државним службеним новинама.

Од момента регистровања, задруга је дужна да води прописане пословне књиге, као и сваке друге привредне организације, али и *задружну књигу*. Задружна књига је трајна пословна књига која има карактер јавне исправе. У задружну књигу се уносе прописани подаци о задругарима, њиховим уделитема, стицању и престанку чланства у задрузи.

Целисходно је да се новооснована пољопривредна задруга учлани у територијално надлежни *задружни савез*. Тиме задружни руководиоци стичу могућност да се боље упознају са искуством других задруга, прошире сазнања о привредним токовима и наговештајима, као и да траже заштиту заједничких интереса задруга.

Стицање статуса задругара

Статус задругара по правилу могу да стекну пољопривредници и други појединци који имају у својини или по другом основу користе земљиште, објекте и друга средства за рад у пољопривреди, и то: у поступку оснивања задруге и накнадним приступом основаној задрузи.

Оснивачи задруге стичу статус задругара у поступку оснивања задруге.

Поступак стицања статуса задругара после оснивања задруге предвиђа подношење писменог захтева и приступне изјаве. Приступном изјавом њен потписник прихвата права, обавезе и одговорности задругара, које су утврђене уговором о оснивању задруге или задружним правилима.

Приступна изјава садржи:

а) доказ о извршеној уплати односно уношењу удела или изјаву да ће то кандидат за члана задруге да учини у одређеном року и

б) изјаву потписника захтева да:

- прихвата одредбе уговора о оснивању или задружна правила о одговорности за обавезе задруге и

- да је упознат са обавезама задруге које су настале пре него што је он потписао приступну изјаву.

У књигу задругара се уносе основни подаци о новом задругару и његовом уделу.

ЗАДРУЖНЕ ВРЕДНОСТИ

Идеја заједничког пословног саорганизовања заснива се на опште прихватљивим вредностима од стране пољопривредника. То су **задружне вредности** у које спадају: **самопомоћ, демократичност, једнакост, солидарност и моралне вредности.**

Самопомоћ. Под самопомоћи се подразумева законом дозвољена акција одређене друштвене групе, која је заснована на раду и средствима њених чланова, с намером остваривања заједничког циља. Оснивање пољопривредне задруге је, у ствари, чин самопомоћи групе пољопривредника у пословима њиховог привређивања. Задруга је резултат њиховог договора и улагања. Она треба да буде средство за остваривање заједничког интереса - унапређење пословања породичних газдинстава.

Демократичност. Одлуке у задрузи се доносе непосредним учешћем у одлучивању свих чланова или посредно, преко изабраних представника. Демократско управљање означава изражену вољу већине, али не и сагласност сваког члана задруге. Оно се примењује на свим нивоима задружног организовања. Остваривање задружне демократије доноси сукобе различитих ставова, али реч је о остваривању воље задругарске већине, а не осамостаљених руководилаца и других запошљених радника у њој.

Једнакост. Различита лица, без обзира на друштвени положај, полну, народносну и верску припадност, појединци имају могућност да постану чланови задруге под једнаким условима. Чланови задруге имају једнако право да бирају и да буду бирани у органе задруге, односно да учествују у доношењу одлука. Свим члановима су једнако доступне услуге задруге. Чланови задруге су једнаки у обавезама према задрузи.

Солидарност. Солидарност у привређивању пољопривредника значи облик међусобног пословног повезивања и узајамног помагања у циљу унапређења пословања појединачних породичних газдинстава. Истовремено, солидарност подразумева постојање узајамне одговорности за економски и социјални положај појединих чланова задруге. "Сви за једнога - један за све" је парола која изражава суштину солидарности.

Моралне вредности. Идеја задругарства се такође заснива на моралним вредностима, тачније на веровању у одређене моралне вредности. Чланови задруге верују односно треба да верују у искреност, отвореност, друштвену одговорност и бригу за друге. Ако нема међусобног поверења у искреност и добре намере учесника у оснивању задруге, нема ни основног услова за тај подухват. Без међусобног поверења заинтересованих пољопривредника, оснивање задруге је мање-више формално, а таква задруга нема будућност.

ЗАДРУЖНА НАЧЕЛА

Задружна начела су основна правила за организовање, рад задруга и регулисање њихових односа са задругарима и друштвеним окружењем. Она су прожета изворним и трајним вредностима задругарства, као и потребама извесног прилагођавања задруга променама у привреди и друштву. На 31. сабору Међународног задружног савеза, одржаном 1995. године у Манчестеру, усвојена задружна начела названа задружна начела за 21. век, и то:

1) **Начело добровољности и отвореног чланства.** "Задруге су добровољне организације, отворене за све који прихватају одговорност, права и обавезе, без социјалне, верске, политичке и расне дискриминације".

Оснивање задруге, приступање њој и иступање из ње се врши на добровољној основи, по слободној вољи задругара. Другим речима, оснивање задруге треба да буде ослобођено присиле органа власти. Међутим, постоји одређени изузетак да, на пример, држава може одређеним мерама да подстиче оснивање задруга и учлањење у постојећим.

Задруге су у начелу отворене за сва лица која прихватају права, обавезе и одговорности, утврђене задружним правилима и другим актима, без обзира на верску, политичку, социјалну и расну припадност. Законом се такође по правиклу не ограничава учлањивање лица у задругу по основу поменутих обележја. Међутим, у пракси је скоро немогуће да се гарантује апсолутна примена овог начела. На пример, сама висина улога може да буде утврђена на нивоу који представља ограничење за приступање појединаца задрузи. Задругари могу да избегавају да приме у задругу као новог члана оног ко би могао да уноси раздор, ремети међуљудске односе и умањује углед задруге. У пракси није искључено да задругу оснује друштвена група која је потпуно једнообразна по неком од претходних обележја.

2) **Начело демократичности.** "Задруге су демократске организације чији рад контролишу сами чланови који активно учествују у утврђивању пословне политике и спровођењу одлука. Члан задруге има у принципу један глас на свим нивоима одлучивања, по демократским начелима".

Начело демократичности у раду задруге доноси могућност чланству да остварује контролу над њеном пословном политиком и да учествује у доношењу одлука. У овом одлучивању треба да се примењује принцип "један човек - један глас", чиме се омогућује формална једнакост и равноправност у управљању задругом.

3) **Начело економског учешћа чланова.** "Чланови задруга на демократским и равноправним основама остварују контролу над средствима организације. По правилу добијају ограничену новчану помоћ на основу задружних правила. Чланови који желе да добију допунска средства из буџета и путем кредита дужни су да учествују у: развоју задруге, побољшању материјалног благостања чланова, сразмерно њиховим активностима у оквиру задруге и подршци различитим активностима задруге".

Право на новчану помоћ има противтежу у обавези појединца да доприноси развоју задруге и повећању благостања свих чланова. Чланови задруге, сходно свом доприносу, учествују у расподели остварене добити задруге. Задругари имају могућност да, преко надзорног органа кога они бирају, остварују контролу над расподелом пословног резултата задруге.

Начело аутономности и независности. "Задруге су аутономне организације самопомоћи, које контролишу њихови чланови. Приликом закључивања уговора са другим организацијама, укључујући и државу, или при увећавању капитала из других спољних извора, задруге контролишу своју делатност од стране чланства, на демократским и задружно аутономним начелима".

Задруге су аутономне организације у односу на друге привредне и непривредне, политичке и верске организације. Чланови задруге могу да усмеравају и остварују контролу над радом задруге, утврђују и контролишу њену пословну политику, као и њене односе са привредним и друштвеним окружењем.

Међутим, задруге послују у оквиру конкретног привредног система те њихово пословање мора да буде прилагођено одговарајућим законским прописима о финансијском пословању, пореским обавезама, вођењу пословних књига итд. У том смислу задруга и њено пословање је регулисано законима и другим прописима конкретне земље. Зато је њена аутономност релативна у правном промету.

5) Начело образовања, обуке кадрова и обавештавања. "Задруге обезбеђују својим члановима, изабраним представницима, руководиоцима и сарадницима образовање и обуку кадрова у циљу обезбеђивања њиховог ефикасног учешћа у развоју задруга. Задруге обавештавају јавност, посебно омладинску и руководиоце, о корисности и битним својствима задружних организација".

Интерес задругара је, поред осталог, у ширењу знања о вредностима задругарства и о користи коју задруга доноси њеним члановима и друштву. С друге стране, руководиоци и други радници, незадругари, запошљени у задрузи, успешније обављају своје послове уколико претходно стекну одређена знања о задругарству и особеним условима привређивања задруга. Поред образовних установа, ширењу знања о задругарству могу да допринесу задруге и задружни савези. Задружно образовање је нарочито потребно у мање развијеним крајевима, тамо где је дошло до стагнације у развоју задругарства.

Према овом начелу задруге су, у ствари, дужне да створе материјалне услове за задружно образовање, али не треба, нарочито од мањих задруга, да се очекују неки посебни учинци на овом плану. Развој задругарства је и јавни интерес друштва.

6) Начело сарадње задружних организација. "Задруге пружају директне услуге својим члановима и учвршћују задружну делатност, радећи заједно са структурама месног, регионалног, националног и међународног значаја".

Међусобна сарадња задругара се остварује у оквиру задруге, нарочито по основу заједничког обезбеђења услуга које су њима потребне. Међутим, задругари и задруге не остварују само међусобну сарадњу него сарађују и са незадругарима, као и са осталим привредним и непривредним организацијама из ужег и ширег окружења. Није, међутим, извесно да ће задруге да остваре посебна достигнућа на међународном плану. То не треба ни да се очекује јер је њихова особеност у чвршћем ослонцу на чланство из ужег окружења и одговарајућу традицију и менталитет.

7) Учешће у јавном животу. "Задруге усклађују делатност с потребама и жељама својих чланова. Активност задруга стално је усмерена ка развоју".

Ако задруга не би усклађивала делатност према потребама својих чланова, она не би била организација која, пре свега, служи њиховим циљевима. Организација над којом задругари изгубе контролу престаје да буде задруга у изворном смислу. Она тада постаје њима отуђена организација, која је претежно у функцији остваривања циљева запошљених у њој.

Како је циљ задруге унапређење привређивања породичних газдинстава, то је неопходно да и сама ова организација буде стално усмерена ка променама односно развоју. Супротно, стагнација задруге доприноси стагнирању или заостајању породичних газдинстава у њеном окружењу.

ПОМАГАЊЕ У ОСНИВАЊУ ЗАДРУГА

Приредио: Петровић Јелица, дипл.инж. сточарства

За оснивање привредне организације каква је задруга потребна су стручна знања и способни кадрови, финансијска средства, опрема и пословни простор кога оснивачи нису у свим случајевима у стању да сами да обезбеде. Зато је неопходна помоћ коју би могли да пруже:

- познаваоци задругарства;
- задружни савез;
- саветодавна служба;
- јавна гласила;
- физичка лица, привредне организације и установе као поклонодавци и закуподавци;
- политичке странке;
- општинска управа и
- влада.

Познаваоци задругарства. Знање из области задругарства је од кључног значаја за оснивање задруга и обнову задругарства. При томе је битно познавање услова за оснивање, начина оснивања задруге, потребно је знање о томе чија је задруга, коме она треба да служи и ко њоме под којим условима управља.

Познаваоци задругарства су, на пример, професори и други наставници универзитета, као и истраживачи који су усмерени на задругарство. То су познаваоци одговарајуће литературе а и стварности пољопривреде и села. Познаваоци задругарства су затим стручна лица у државним органима одговарајуће надлежности и друга лица која имају искуства у управљању задругама и у задругарству, а посебно руководиоци и стручни радници из задружних савеза. Они могу да помогну ако су спремни да учествују у охрабривању пољопривредника и њихових предводника у оснивачким напорима, путем предавања, чланака и књига, као и давањем стручног мишљења.

Међутим, познаваоци задругарства могу да помогну само ако буду на прави начин ангажовани, а заинтересовани појединци за оснивање задруге уважавају њихова знања и искуства односно вољни су да их искористе.

Задружни савез. Заинтересована лица за нову задругу могу да се обратe територијално надлежном задружном савезу за почетна обавештења и помоћ као на праву адресу. Пружање помоћи у оснивању задруга је и њихова надлежност. Задружни савези могу да допринесу оснивању нових задруга на више начина.

Стручни савети заинтересованим пољопривредницима и њиховим предводницима у намери да оснују задругу од стране стручних лица и руководиоца задружног савеза могу да буду битна подршка и пресудно усмеравање ка том циљу. Тим више што такав почетак обично прати колебљивост и окружење многих непознаница.

Задружни савези такође могу да организују предавања охрабривања од стране познавалаца задругарства за заинтересоване а недовољно обавештене пољопривреднике и лица која су предводници у оснивању задруга. Тиме би они били охрабрани да истрају у намери - били би стручно обавештени и боље упознати са начином остваривања тог подухвата. Задружни савези су у могућности да обезбеде огледна задружна правила и друге оснивачке списе који су потребни оснивачима у поступку оснивања задруге. То неки задружни савези и чине у пракси.

Саветодавна служба. Саветодавна служба може да пружа саветодавне услуге и у области пословног организовања, а не само у области производње. Тим више уколико буде подстакнута или обавезана од стране владе. Она може организовати предавања из области задругарства за пољопривреднике, заједно са предавањем из области производње. Ова служба, уколико помаже оснивање задруга, може такође да обезбеди потребне публикације и оснивачке списе.

Јавна гласила. Јавна гласила имају снажан утицај на јавност уопште, па и на пољопривреднике. Скорa свака новина, радио и телевизијска станица која није забавног карактера, има сталан или повремен простор намењен пољопривреди.

Да би јавна гласила посветила пажњу организовању пољопривредника, потребно је:

да њихови власници или носиоци друштвене моћи под чијом су контролом и утицајем имају интереса за ову тему или

да пољопривредници и њихови заступници својим поступањем мотивишу ова гласила за питања задругарства односно њиховог пословног организовања.

Јавна гласила имају могућност да подстакну како пољопривреднике тако и надлежне за пољопривреду да заједнички организују потребне задруге, подржавањем јавних стручних дискусија и усмеравањем новинара на стање пословног организовања пољопривредника. Најава и праћење догађаја који се тичу оснивања и рада задруга је давање јавног значаја и допринос задругарству.

Физичка лица, привредне организације и установе као поклонодавци и закуподавци.

Оснивање задруге могу да помогну у материјалном смислу појединци, привредне и непривредне организације као поклонодавци и закуподавци. Њихова помоћ може да буде поклон у новцу, опреми, земљишту и грађевинском објекту. Неискоришћених објеката има у селима у виду породичних стамбених и економских објеката, зграда бивших задруга, домова културе, школа и других. Помоћ је и давање у закуп опреме, земљишта и објекта под повољнијим условима. Типична скромна али добродошла помоћ је уступање отписане опреме и инвентара или давање објеката на коришћење без закупнине или уз нижу накнаду од тржишне.

Политичке организације. Утицајни појединци у општинским управама, фондовима за пољопривреду и у самим селима углавном су чланови или мање-више симпатизери одређених политичких организација односно странака. С друге стране, ове странке, у својим политичким понудама имају, односно треба да имају, организовање пољопривредника односно унапређење задругарства. Када политичке странке обавезују своје утицајне чланове да раде на оснивању задруга, оне тиме испуњавају део понуде бирачима и посредно повећавају поверење у очима оних бирача који имају интерес у том организовању.

Ако утицајни чланови једне странке помажу оснивање задруге, они самим тим доприносе остваривању политике те странке у пољопривреди. То је успех не само предводника у том подухвату и оснивача, као и других лица која су се ангажовала него и политичке странке која врши власт у општини а залагаже се за задругарство. У ствари, нема рационалних разлога да странке не дају практичну подршку оснивању задруга.

Општинска управа. Општинска управа може на више начина да помогне оснивање пољопривредних задруга, и то:

обезбеђењем стручних публикација, предавања и организовањем посета успешним задругама;

обезбеђењем оснивачких аката за регистрацију задруге;

пружањем стручне помоћи у процесу оснивања задруге;

финансијском помоћи на име удела оснивача задруге;

помагањем у обезбеђењу почетног пословног простора поклоном, финасирањем изградње, доградње, поправке, издавањем у закуп под повољним условима и надокнадом трошкова почетног закупа тог простора;

обезбеђењем основне опреме и инвентара за почетно опремање пословног простора;

помагањем у обезбеђењу почетног руководећег кадра привременом накнадом његове почетне зараде итд.

Општине могу финансијски да помогну обнову запуштених објеката бивших задруга, домова културе и других објеката у селима који могу бар делимично да буду у функцији пословног простора новосноване задруге.

У неким општинама постоје општински фондови за пољопривреду који могу да помогну оснивачке подухвате у задругарству. Када ови фондови помажу оснивање задруга, они тада помажу већем броју пољопривредника те је то помагање оправдано са друштвеног становишта.

Општинске управе су иначе надлежне и дужне по закону да подстичу пословно организовање пољопривредника кроз задругарство.

Влада. Успех у пољопривреди је један од кључних успеха сваке владе јер се резултати ове привредне области повезују са прехрамбеном сигурношћу становништва и привредном стабилношћу државе.

Један од чинилаца успеха пољопривредника у привређивању нарочито је пословна организованост најбројнијих, ситних и средњих породичних газдинстава. Помагање од стране владе у овом случају може да се конкретизује охрабривањем ка подухвату задружног самоорганизовања, и то:

доношењем и утицањем на доношење прописа који омогућавају оснивање успешне задружне организације а спречавају њену злоупотребу,

новчаном помоћи у оснивању и почетку рада нових задруга,

подстицањем допунског образовања одраслих из области задругарства,

надзором над остваривањем општинске надлежности у подстицању оснивања пољопривредних задруга и на други начин.

Успешне владе имају активан однос према организовању пољопривредника. У сваком случају, унапређење пословног организовања је подршка опстанку и развоју постојећих породичних газдинстава, што је у јавном интересу.